

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.597/2018/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Kisházi János (cím) ügyvéd által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű és II.rendű felperes neve II. rendű (mindketten: cím) felpereseknek - a dr. Madák László ügyvéd ügyintézésével együtt eljáró Madák Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 13.P.20.359/2018/13. sorszámu ítélete ellen a felperesek által 14. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 4050 (négyezer-ötven) forint áfát tartalmazó 19 050 (tizenkilencezer-ötven) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az alperes mint hitelező, illetve a felperesek mint hitelfelvevők és zálogkötelezettek 2007. augusztus 23. napján K-n „hitel-, zálogszerződés MKB svájci frank magánhitelhez (annuitásos törlesztéssel) eszközalapú hitelezés esetén” megnevezésű szerződést kötöttek. A szerződésben az alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a hitelfelvevő részére 26 800 svájci frank összegű devizahitelt tart rendelkezésre, és a szerződésben meghatározott feltételek teljesülése esetén forintban legfeljebb 4 millió forint összegű kölcsönt nyújt. A felperesek ezen összeg visszafizetését vállalták 180 hónap futamidő alatt, 4,20% induló ügyleti kamatláb, 2,70% kezelési költség, 7,49% teljes hiteldíjmutató, 228 CHF induló törlesztőrészlet mellett.

A szerződés 4.4. pontjában rögzítették a teljes hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett hiteldíj elemek és egyéb költségek között a szerződésmódosítás díját, a közokiratba foglalásért fizetendő költség és díj összegét, az ingatlan biztosítási díját, a tulajdoni lap költségét, a késedelmi kamat és a zárlati díj mértékét.

A szerződés 9.4. pontjában a felperesek kijelentették, hogy a bank üzletszabályzatainak tartalmát megismerték, az abban írtakat - különös tekintettel a bankszámlák vezetésére, betétgyűjtésre és a kapcsolódó szolgáltatásokról szóló üzletszabályzat VII. fejezet 29. pontjában (alkalmazandó jog és a jogviták kezelése), valamint a hitelműveletek végzéséről szóló üzletszabályzat V., VI.3., VI.4., VII.,

VIII.4., VIII.5., IX.7. pontjaiban felsoroltakra - kifejezetten elfogadják. Kijelentették továbbá, hogy a szerződés aláírását megelőzően megismerték a lakossági kölcsönszerződések egyes feltételeit tartalmazó tájékoztatót, mely a kondíciós lista részét képezi.

A szerződéskötés napján a felperesek és az alperes képviselője „kockázatteltérő nyilatkozat devizahitelek árfolyam-és kamatkockázataival kapcsolatban” megnevezésű okiratot írtak alá, amelyben a felperesek akként nyilatkoztak, hogy az abban foglaltakat tudomásul vették, és a deviza hitelszerződést az abban foglaltak ismeretében a piac által indukált esetleges kockázatok felelős mérlegelésével kötötték meg.

Az üzletszabályzat 5.2.1. pontja szerint az ügyfél a hitelszerződés alapján lehívott kölcsön folyósításának és törlesztésének időpontja, valamint az ügyfél fennálló tartozása tekintetében a bank e célra szolgáló nyilvántartásait (üzleti könyveit) és nyilatkozatait irányadónak és hitelesnek fogadja el.

Az alperes a 2014. évi XL. törvény (továbbiakban elszámolási törvény) alapján elszámolt a felperesekkel, az elszámolás felülvizsgáltnak minősül.

A felperesek kereseti kérelmükben annak megállapítását kérték, hogy a kölcsönszerződés 9.4. pontja, valamint az üzletszabályzat 5.2.1. pontja tisztességtelen, és így részlegesen érvénytelen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban Ptk.) 209/B. §-ának (1) bekezdése, illetve a 18/1999. Kormányrendelet 1. §-a (1) bekezdésének b) és j) pontja alapján, ezért a szerződő feleket nem jogosítja és kötelezi.

Kérték továbbá a perbeli szerződés semmisségének megállapítását a Hpt. 213. § (1) bekezdésének b), c) és e) pontjába ütközés okán, valamint az árfolyamkockázatról való megfelelő tájékoztatás hiánya miatt. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérték, hogy a szerződést a határozat meghozataláig nyilvánítsa hatályossá a bíróság, és az alperes fizetési kötelezettségét 450 702 forintban állapítsa meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Megítélése szerint a szerződés nem érvénytelen a felperesek által felhívott Hpt. 213. § (1) bekezdésének b), c) és e) pontja alapján sem, az árfolyamkockázatról pedig megfelelően tájékoztatta a felpereseket, akik külön kockázatteltérő nyilatkozatot is aláírtak.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította, kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 38 100 forint perköltséget 15 napon belül, megállapította, hogy a 36 000 forint eljárási illeték az Állam terhén marad.

A fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (1) bekezdésének a b) pontjával összefüggésben megállapította, hogy a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek csak az a szerződési feltétel minősül, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet, tehát jelen esetben az alperest jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése, tehát az alperes, mint fogyasztóval szerződő fél teljesítése szerződésszerű-e. A hivatkozott szerződési feltétel nem a felperesi teljesítés szerződésszerűségének megállapítására vonatkozik, sem kizárólagosan, sem egyéb módon nem jogosítja fel az alperest arra, hogy akár a saját, akár az ügyfél szerződésszerű teljesítését megállapítsa. A hivatkozott szerződéses rendelkezés még csak arra sem irányul, hogy a bank által vezetett kimutatás alapján a felperesek fennálló tartozásáról közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt állítsanak ki, nem minősül tartozáselismerő nyilatkozatnak, a bizonyítási terhet nem változtatja meg a fogyasztó felperesek hátrányára, azért a Rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontja alapján sem tisztességtelen.

Megállapította, hogy a szerződés 4. pontja részletesen tartalmazza a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban Hpt.) 213. § (1) bekezdés b) és c) pontja által megkívánt valamennyi tartalmi elemet: az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, illetve a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb költségek meghatározását és összegét. Tartalmazza a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ide értve a kamatot, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét is. Az alperes a THM mértékét a 41/1997. (III.5.) Kormányrendelet (a továbbiakban THM rendelet) rendelkezései alapján az 5. számú mellékletében meghatározott képletnek megfelelően határozta meg, a THM számításának képletébe beépítetten értékelte a vételi-eladási árfolyam közötti különbséget. Az elszámolási törvény által a tisztességtelennek minősített árfolyamrés a törvényes szerződésmódosítás okán „kikerült” a perbeli szerződésből, az e körben fennálló érvénytelenségi okot a jogszabály kiküszöbölte.

Az alperesnek a bankszámlák vezetéséről, a betétgyűjtés és a kapcsolódó szolgáltatásokról szóló üzletszabályzata (II. számú melléklet) 1.3.2. pontja alapján az üzletszabályzat részét képező kondíciós lista tartalmazza az értébecslés díját, amely így a szerződésben szerepel. Azt a felperesek nem igazolták, hogy az értébecslés díja ne került volna figyelembevételre a THM számítása során, annak bizonyítottsága esetén is a hibás THM megjelölése nem semmisségi, hanem megtámadási ok, melynek határideje eltelt.

Rögzítette, hogy az esetleges bankszámla nyitás költségei egy külön jogviszonyhoz kapcsolódnak, a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerint a fogyasztói kölcsönszerződésnek csak a szerződéssel kapcsolatos összes költséget kell tartalmaznia, a felperesek által szerződéstől függetlenül bankszámla szerződéssel létrehozott egyéb jogviszony költségei nyilvánvalóan nem tartoznak e körbe.

Megállapította, hogy a szerződés 6.2. pontja tartalmazza az induló törlesztőrészlet összegét 228 svájci frankban, tartalmazza a törlesztőrészletek számát is, a szerződés 3.3. pontja rögzíti az elszámolási napokat, ezért a szerződés érvénytelensége a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján sem állapítható meg. Utalt a 6/2013. Polgári jogegységi határozatra is.

A felperesek által ténylegesen megkapott 4 millió forint kölcsön összege a szerződés 1.1. pontjában rögzítésre került. A szerződés 5.1. és 5.2. pontjából, illetve a hitelműveletek végzéséről szóló üzletszabályzat 9.1.2. pontjából egyértelműen meghatározható, hogy a 4 millió forint kölcsönösszegnek pontosan mely napon (felperes általi folyósítási kérelemnek a bankhoz történő benyújtását követő 8. napon) és mely árfolyamon (a folyósításkor érvényes pénztári „vételi” árfolyam) számítható ki a deviza ellenértéke, azaz a kölcsön összege devizában. Az 1/2016. polgári jogegységi határozatban foglaltakra is tekintettel a szerződés megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdésének a) pontjában leírt követelményeknek.

Megállapította, hogy a szerződéskötés során a felek által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat egyértelmű tájékoztatást tartalmaz arról, hogy a perrel érintett kölcsönszerződés alapján fizetendő törlesztőrészletek összege a CHF árfolyamának függvényében változhat. Világos, egyértelmű és érthető tájékoztatást tartalmaz arra nézve, hogy az árfolyamváltozás (illetve a nemzetközi pénzpiaci kamatok változásának) eredményeként a felperesek fizetési kötelezettsége bármilyen irányban és bármilyen mértékben változhat, az alapján egy átlagosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára egyértelműnek kellett lennie, hogy az árfolyamváltozással arányosan változni fog a fizetendő törlesztőrészlet összege is.

A kockázatfeltáró nyilatkozattal szemben a felperesek nem tudták igazolni, hogy az alperes tájékoztatása nem volt elégséges vagy félrevezető lett volna az árfolyamkockázat viselése körében, ezért alap nélkül sérelmezték a perrel érintett kölcsönszerződés árfolyamkockázatot rájuk áthárító világos és érthető kikötéseit. Megjegyezte, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat egy egyoldalú jognyilatkozat, amelynek tisztességtelensége, ezáltal érvénytelensége nem vizsgálható, hiszen nem szerződési feltételről van szó.

A felperesek határozott kereseti érme hiányában a szerződés létre sem jöttére vonatkozóan előadottakat nem vizsgálta, ilyen kereset a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban Pp.) 146/A. § (1) bekezdése alapján a per azon szakaszában nem volt előterjeszthető.

Nem találta megalapozottnak a felperesek tárgyalás felfüggesztésére irányuló kérelmét sem.

A felpereseket a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes részére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdésének a) pontja alapján számított ügyvédi munkadíj megfizetésére, a felperesek személyes költségmentessége okán le nem rótt illetékről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. § értelmében megállapította, hogy az állam terhén marad.

A felperes fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatását és a felperesi keresetnek megfelelő határozat meghozatalát, továbbá az alperes perköltségben való marasztalását kérte, az elsőfokú eljárás során már előadottakra hivatkozva. Hangsúlyozta, hogy a perbeli fogyasztási kölcsönszerződés svájci frank alapú feltétele tisztességtelensége okán érvénytelen a Hpt. 203. § (1), (6) és (7) bekezdésére, a Ptk. 200. § (2) bekezdésére, Ptk. 209. § (1) bekezdésére és 209/A. § (2) bekezdésére tekintettel, továbbá a 93/13. számú irányelv 3. cikk (1) bekezdése és 4. cikk (2) bekezdése alapján. Kiemelte, hogy a kölcsönszerződéshez csatolt kockázatfeltáró nyilatkozat az alperes egyoldalú, a felek által egyedileg meg nem tárgyalt nyilatkozata, amellyel kapcsolatban az alperes az irányelv 3. cikk (2) bekezdése szerinti nyilatkozatot, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A Hpt. 213. § (1) bekezdés a)-e) pontjaiban foglaltak egyértelmű, kötelező és kógens közjogi normát jelentenek, azok követelménye nem jelentheti az utólagos kiszámíthatóságot, különösen arra tekintettel, ha a jogszabályhely nincs is hatályban. Vitatta az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt azon megállapítást, hogy az alperes a szerződéskötést megelőzően vagy azzal egyidejűleg hirdetményének melléklete útján az értékbecslési díjat a THM részévé tette volna, azt a fogyasztóval aláírásával elismerten közölte volna. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványának teljesítését mellőzte, annak elutasításáról és az elutasítás indokairól az ítéletben nem rendelkezett.

Az alperes a fellebbezésre tett ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesek marasztalását kérte másodfokú perköltségeiben. A másodfokú eljárás során az elsőfokú eljárás alatt tett nyilatkozatainak figyelembevételét kérte.

Az ítéletőktábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéletőktábla megállapította, hogy az elsőfokú eljárás során lényeges eljárási szabálysértés nem történt, az elsőfokú bíróság a tényállást a döntéshez szükséges mértékben feltárta és abból megalapozott jogi következtetésre jutott.

A felperesek az elsőfokú eljárás során bizonyítási indítványként kérték az alperes kötelezését annak megjelölésére, hogy a felvétel napján érvényes árfolyamon a felperesek devizában fennálló

tartozását miként számította át forintra, illetőleg kérték, hogy az alperes tanúsítsa a tartozás forintban és devizában történő egyidejű nyilvántartását a bizonylati elv figyelembevételével a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 165. §-a alapján. Kérte továbbá, hogy az alperes igazolja, hogy a szerződéssel kapcsolatosan milyen tartalmú hitelfedezeti biztosítást kötött.

A felperesek fellebbezési hivatkozásával ellentétben, habár a bíróság erre vonatkozó kötelezést ki nem bocsátott, az alperes 2018. július 9. napján kelt, 12. sorszám alatti előkészítő iratában, annak II. pontjában levezette a felperesek által felvett összeg forintra történő átszámítását a felek szerződésének rendelkezései alapján, ekként e körben a felperesek indítványának eleget tett.

A Pp. 3. § (4) bekezdésére tekintettel a bíróság kizárólag a jogvita elbírálása szempontjából szükséges bizonyítást köteles elrendelni, illetőleg lefolytatni. A felperesek kereseti kérelme a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányult, az érvénytelenség jogkövetkezménye körében terjesztettek elő a felek közötti elszámolásra irányuló kereseti kérelmet. Nem volt ugyanakkor tárgya annak megállapítása, hogy az alperes a kölcsön devizában meghatározott összegét a szerződésnek megfelelően helyesen számította-e át forintösszegre, szintén nem képezte a per tárgyát annak vizsgálata, hogy az alperes a kölcsönszerződés nyilvántartását a számviteli előírásoknak megfelelően végezte-e el. Ezen bizonyítás lefolytatása ezért a per eldöntése szempontjából szükségtelen, az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján azt mellőzni volt köteles.

Hasonlóképpen nem volt szükséges a felperes keresetének elbírálásához az alperes által kötött hitelfedezeti biztosítás ismerte sem. A felperes keresetével összefüggésben azt kellett vizsgálni, hogy az általa a fogyasztónak az árfolyamkockázat fennállása és gazdasági következménye körében nyújtott tájékoztatás megfelelő volt-e, amely független az alperes által kötött biztosítástól.

Az elsőfokú bíróság ítélete valóban nem tartalmazza a bizonyítási indítvány mellőzésének indokát, azonban az ítéletábra ezt a fentiek szerint pótolta.

Az ítéletábra maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság által a hitelszerződés 9.4. pontjának, illetve az üzletszabályzat 5.2.1. pontjának tisztességtelenségére alapított felperesi kereset vonatkozásában kifejtett jogi álláspontjával, azt szükségtelenül megismételni nem kívánja. Rögzíti ugyanakkor, hogy a szerződés 9.4. pontja csupán a felek szerződésbe foglalt nyilatkozata, az nem a felek szerződéses kötelezettségét szabályozó szerződési kikötés, így annak tisztességtelensége nem merülhet fel.

A felperesek alaptalanul hivatkoztak fellebbezésükben a Hpt. 213. § (1) bekezdés a)-e) pontjainak megsértésére, melyek közül az elsőfokú eljárás során a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és d) pontjának megsértésére kifejezetten keresetet nem alapítottak, a szerződés érvénytelenségét csak a Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c) és e) pontjaira hivatkozva állítottak, így erre vonatkozó fellebbezési nyilatkozatuk a Pp. 247. § (1) bekezdése alapján érdemben nem volt vizsgálható.

A felperesek az elsőfokú eljárás során az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás elégtelensége körében utaltak arra, hogy álláspontjuk szerint a kölcsönszerződés a Ptk. 207. § alapján forint kölcsönnek tekintendő, mivel a szerződés alapján az alperes forintban folyósított, a fogyasztó pedig forintban teljesített. Azonban a felek közötti szerződés már megnevezésében is svájci frank magánhitelként került megjelölésre, 1.1. pontja szerint a bank a hitelfelvevő részére 26 800 svájci frank összegű devizahitelt tartott rendelkezésre. A szerződés rendelkezett az alkalmazandó árfolyamról, a lehívott devizaösszeg átváltásáról, továbbá az induló törlesztőrészlet összegét is svájci frankban határozta meg és rendelkezett a törlesztőrészlet megfizetése körében irányadó átváltásról is. A felek szerződési akaratát elsősorban az általuk is aláírt teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződés alapján szükséges vizsgálni, mely a fentiek szerint a Ptk. 207. § (1) bekezdése alapján is kizárólagosan devizaalapú kölcsönszerződésként értelmezhető.

Figyelemmel arra, hogy a szerződés értelmezése egyértelmű, a Ptk. 207. § (2) bekezdése rendelkezésének alkalmazása fel sem merülhet.

Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság által a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjának megsértésével alapított kereseti kérelem tekintetében kifejtettekkel.

Jelen perben a Pp. 164. § (1) bekezdésébe foglalt általános követelmény alapján a felpereseknek kellett volna bizonyítania, hogy az általuk hivatkozott értékbecslési díjat a THM megállapítása során az alperes a 41/1997. (II.5.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettsége ellenére nem vette figyelembe. A felperesek ugyanakkor e bizonyítási kötelezettségüknek a perben nem tettek eleget, e körben bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő.

Az értékbecslési díjat is tartalmazó kondíciós lista a felek szerződésének részét képezi a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján, mely szerint az általános szerződési feltétel - ilyennek minősül a kondíciós lista is - a szerződés részévé válik, ha annak alkalmazója lehetővé teszi, hogy a vele szerződő annak tartalmát megismerje, és a másik fél azt kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadja. A szerződés 9.4 pontjában a felperesek kifejezetten elismerték, hogy az Üzletszabályzatot megismerték és az abban foglaltakat kifejezetten elfogadják. Ezen nyilatkozatuk az üzletszabályzat részét képező kondíciós lista megismerésére és elfogadására is kiterjed. A szerződés 9.4 pontjában ugyanakkor külön is elismerték a kölcsönszerződés feltételeit tartalmazó, kondíciós lista részét képező tájékoztató megismerését. Az elsőfokú bíróság a felperesek teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatára tekintettel, a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján állapította meg, hogy az értékbecslési díj meghatározása a felek szerződésének része.

A felek megállapodása szerint az alperes 26 800 svájci frank összegű devizahitel rendelkezésre tartására és ennek terhére legfeljebb 4 000 000 forint összegű kölcsön folyósítására vállalt kötelezettséget a szerződés megkötésének időpontjában. A felek megállapodására tekintettel, figyelemmel arra is, hogy devizaalapú szerződést, nem volt pontosan meghatározható a szerződés megkötésének időpontjában, hogy a felperesek forintban meghatározott kölcsönigénye pontosan milyen összegű svájci frank igénybevételével biztosítható (1/2016. Polgári jogegységi határozat I. pont), így a szerződésben kizárólag a teljes hitelösszeg igénybevétele esetére volt meghatározható a törlesztőrészlet összege, melyet a felek szerződése megfelelően, svájci frank összegben tartalmaz is. Ekként a szerződés nem ütközik a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjába sem.

A felperesek fellebbezésében előadott érvelésére tekintettel az ítéletábra rögzíti, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat sem a felek szerződésbeli jogait és kötelezettségeit tartalmazó szerződési rendelkezés, az az alperes által adandó tájékoztatás, mely szükségszerűen egyoldalú nyilatkozat. Ezen tájékoztatást a feleknek egyedileg megtárgyalniuk nem szükséges, az alperesnek a Ptk. 205. § (3) bekezdéséből, illetőleg a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéséből fakadó kötelezettsége, hogy ezen tájékoztatást egyoldalú nyilatkozatával megadja. A kockázatfeltáró nyilatkozat felperesek általi aláírása a tájékoztatás megtörténtének bizonyítékául szolgál csupán, az nem szerződéses nyilatkozat, a feleknek abban megállapodniuk nem kell. Az alperes maga sem hivatkozott arra, hogy ezen kockázatfeltáró nyilatkozat egyedileg megtárgyalásra került volna.

Devizahitel, deviza alapú hitel nyújtására irányuló szerződés esetén a felek között fennálló információs egyensúlyhiány kiegyenlítésére a szerződést kötő feleket a Ptk. 205. § (3) bekezdése szerint általában terhelő együttműködési kötelezettséget a felperesek által is hivatkozott Hpt. 203. § (6) bekezdése a fogyasztó javára kiegészíti, annak tartalmát a Hpt. 203. § (7) bekezdés a) pontja adja meg akként, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak törlesztőrészletre gyakorolt hatását kell tartalmaznia. A szerződés árfolyamváltozással összefüggő kockázata abban rejlik, hogy az árfolyamváltozás hatására az adós fizetési

kötelezettségei rá nézve hátrányosan is megváltozhatnak, az általa fizetendő törlesztőrészletek összege a visszafizetendő összeg emelkedhet.

A Hpt. 203. § (7) bekezdés a) pontjának bíróságokra kötelező értelmezését adja a 6/2013. Polgári jogegységi határozat III. pontja, mely szerint a pénzügyi intézményt jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek az árfolyamváltozás lehetőségére és arra kellett kiterjednie, hogy annak a törlesztőrészletre milyen hatása lehet. A tájékoztatási kötelezettség ugyanakkor nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás lehetséges mértékére és nem kellett kiterjednie a kockázat reális voltára, valószínűségére sem. Ugyanezen keretben tartalmazza a fogyasztóval szerződő fél tájékoztatási kötelezettségét az Európai Unió Bírósága által C-186/16. szám alatt meghozott ítélet is, melyben felhívott működési mechanizmusa a szerződésnek éppen az, hogy az árfolyam változására az adós által fizetendő törlesztési kötelezettség mértéke is változik. Az ítélet a szerződési feltétel világosságának és érthető megfogalmazásának követelménye tekintetében maga is a C-26/13. szám alatti ítéletben foglaltakra utal vissza, mely értelmezés beépítésre került a Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozatába. A szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megítélése során valóban figyelemmel kell lenni azon körülményekre is, melyekről az eladónak vagy szolgáltatónak a szerződés megkötésének időpontjában tudomása lehetett, s amelyek a szerződés későbbi teljesítésére kihatnak (58. pont). A devizaárfolyam változásának iránya és mértéke azonban ilyennek nem tekinthető, az elsőfokú bíróság által helytállóan felhívott 6/2013. Polgári jogegységi határozat indoklásában rögzítettek szerint is az árfolyamváltozás iránya, mértéke előre nem volt látható, nem volt kiszámítható, azt több tényező egyidejűleg befolyásolja. Önmagában a múltbéli tendenciák jövőre vonatkozó várakozásokat nem alapoznak meg, a változásnak nincs pontosan előre kiszámítható mértéke, illetőleg korlátja különösen hosszú intervallum esetén. Erre tekintettel a pénzügyi intézmény tájékoztatási kötelezettsége az árfolyamváltozás várható irányára, mértékére, a kockázat reális voltára vagy valószínűségére nem terjedhetett ki. Sem az irányadó jogszabályokból, sem az Európai Unió Bíróságának e körben született ítéleteiből - ideértve a C-51/17 alatti ítéletet is - nem következik, hogy az alperes tájékoztatási kötelezettség kiterjedne arra, hogy a svájci frank árfolyama milyen mechanizmusok alapján változik. A felpereseket nem kellett tájékoztatni az úgynevezett kamatparitásról, a forward árfolyam számításának módszeréről, nem volt szükséges az előző 20 év árfolyam-mozgásának bemutatása, illetőleg a felperesek által állított, a forint hitelekhez képest eltérő törlesztési karakterisztika bemutatása sem. Mindezek olyan követelmények, melyek a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében, illetőleg a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban előírt tájékoztatás körén messze túlmutatnak.

A pénzügyi intézmény megfelelően eleget tesz tájékoztatási kötelezettségének, ha felhívja a fogyasztó figyelmét az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy az árfolyam változása esetén növekedhet a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettsége. Ezen tájékoztatást követően a fogyasztó köteles azt mérlegelni, hogy ezen kockázat számára vállalható-e, azt a szerződés egyéb feltételei, így adott esetben a kikötött ügyleti kamat mértéke, a törlesztőrészlet nagysága megfelelően ellensúlyozza-e.

A tájékoztatás körében nem kizárólag a külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmát kell figyelembe venni, hanem azt a szerződés rendelkezéseivel együttesen kell értelmezni. A kockázatfeltáró nyilatkozat általánosságban ad tájékoztatást arról, hogy a hitel futamideje alatt az árfolyam bármikor, előre meg nem becsülhető gyakorisággal irányban és mértékben változhat, melynek következtében akár jelentős mértékben megnövekedhet a tőketartozás, valamint a törlesztőrészletek forintban számított összege. Az árfolyamváltozásnak az adósok fizetési kötelezettségeire gyakorolt konkrét hatását a kölcsönszerződés rendelkezései tartalmazzák: az 5.2. pont határozza meg a kölcsön folyósítására irányadó átszámítást, míg a szerződés 6.4. pontja rendelkezik a törlesztőrészletek átszámításáról. Ez utóbbiból megállapítható, hogy a szerződésben

svájci frank devizanemben meghatározott törlesztőrész esedékességet megelőző 3. üzleti napon érvényes, az MKB kereskedelmi deviza eladási árfolyamon számított forint ellenértékét kötelesek az adósok megfizetni, mely lényegében egy egyszerű szorzási művelet, azaz egyenes arányosság szöveges leírása, amely alkalmas, világos és egyértelmű leírása az árfolyamváltozás működési mechanizmusának. A szerződésből ekként az átlagfogyasztó számára is egyértelmű, hogy az árfolyamváltozás miként hat az általa forintban megfizetendő törlesztőrészlet összegére.

A tájékoztatás megfelelősége körében az Európai Unió Bíróságának C-26/13 ítélete az átlagosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó mércéjét állította, melyből következően téves az a felperesi hivatkozás, hogy a tájékoztatásban foglaltakat egyedileg és konkrétan kellett volna a felpereseknek elmagyarázni.

Az elsőfokú bíróság mindezekre tekintettel helytállóan állapította meg, hogy az alperes által adott tájékoztatás világos és érthető volt, a szerződés érvénytelensége e hivatkozás alapján sem állapítható meg.

A felperesek 2018. április 11. napján kelt beadványuk jogi okfejtésében utaltak arra, hogy a kölcsönszerződés 4.2. pontjának kezelési költségére vonatkozó, illetőleg 4.3. pontjára vonatkozó szerződéskötési díjra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen lehet, azonban e vonatkozásban határozott kereseti kérelmet nem terjesztettek elő, ezért azt a bíróságnak vizsgálnia nem kellett. E körben külön az elszámolási törvénynek megfelelő kereseti kérelmük sem volt.

Az ítéletábra mindezekre tekintettel a felperesek fellebbezését alaptalannak találta, az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek teljes személyes költségmentességére tekintettel a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.

A felperesek fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni az alperes másodfokú eljárással felmerült költségét. Az ítéletábra az alperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapítható ügyvédi munkadíjat a 3. § (6) bekezdése alapján mérsékelte, figyelemmel arra, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás megtartására, bizonyítás felvételére nem került sor, az alperes a másodfokú eljárásban csupán egy egyoldalas, korábbi álláspontjának fenntartásáról szóló fellebbezési ellenkérelmet készített.

Debrecen, 2018. október 16.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-